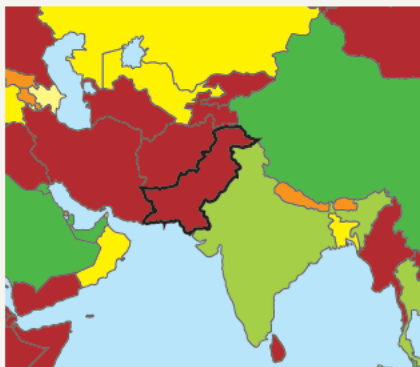

Basfakta (2021)

Folkmängd: 223 miljoner

BNP, nominellt: 348 miljarder USD

BNP/capita: 1 562 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Strategiskt intresse från Kina som konkretiseras i investeringar och finansiering
- + Goda relationer med multi- och bilaterala givare
- + Tillväxtpotential med stor ekonomi och ung befolkning
- + Betydande inflöde av remissor.

Svagheter

- Risk för politisk instabilitet, givet sociala och geopolitiska spänningar.
- Skör ekonomisk stabilitet pga. svaga stats- och externfinansier
- Utmanande affärsmiljö och hög korruption
- Exponering mot klimatförändringar

Strukturella utmaningar hämmar tillväxtpotentialen

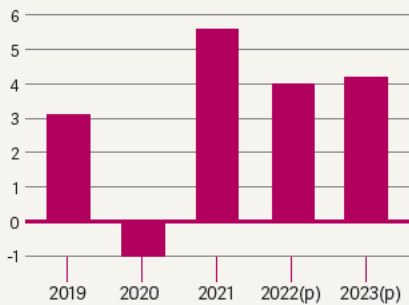
Faktorer som en stor ekonomi med BNP motsvarande 348 miljarder USD (2021) och världens 5:e största befolkning på 225 miljoner skapar viss motståndskraft och tillväxtpotential. Ekonomin drivs av hushållskonsumtion (ca. 80 % av BNP). Exportsektorn och tillverkningsindustrin är underutvecklade och motsvarar låga 10 respektive 12 % av BNP. Robusta inflöden av remitteringar (ca. 9 % av BNP), där över hälften härrör från Gulfstaterna, är landets främsta valutaintjänare som stabiliserar konsumtionen och finansierar delar av landets strukturella handelsunderskott.

Som ett av de fattigare länderna i Asien har Pakistan en rad strukturella utmaningar, inte minst att skapa arbetstillfällen åt en växande ung befolkning. Geopolitiska, religiösa och sociala spänningar utgör fortsatt en latent risk för politisk instabilitet även om fredliga maktskiften skett vid tre tillfällen sedan parlamentarisk demokrati infördes 2010. Med militant islamism och väpnade konflikter i delar av landet är Pakistan ett våldsdrabbat land. Säkerhets-situationen kompliceras nu av talibanernas maktövertagande i Afghanistan, vilket bidrar till en ökad aktivitet från Pakistans inhemska talibanrörelse. Militären och en dynastisk politisk elit, vars särintressen tidvis står i konflikt med välbehövliga reformer, utövar stort inflytande på politiken. Situationen underminerar förmågan att uthålligt driva en disciplinerad ekonomisk politik. Svaga institutioner och ett besvärligt affärsklimat avspeglas i låga statsintäkter, låga investeringsnivåer och att bankernas kreditgivning till privat sektor förblir begränsad medan exponeringen mot staten är hög. Sedan 2015 pågår större investeringar inom ramen för det s.k. China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) som kan reducera infrastrukturella flaskhalsar. Utmaningen är att få utväxling av dessa skuldfinansierade satsningar i form av tillväxtdynamik och konkurrenskraft, för att klara de återbetalningar som inleds de närmaste åren. En relaterad utmaning är att minska landets ekonomiska sårbarhet i form av hög offentlig skuldsättning och bräckliga externa finanser. Statsskulden uppgår till över 75 % av BNP och ränteutgifter slukar mer än 35 % av statsintäkterna. Riskerna motverkas av att 2/3 av skulden är inhemsk medan den externa delen domineras av långfristiga bi- och multilaterala lån. Bytesbalansunderskott och skuldförfall genererar dock stora externa finansieringsbehov relativt låga valutaserver, vilket gör det kritiskt att löpande säkra extern finansiering, inte minst från IMF, Kina och Gulfstaterna.

Inrikespolitiska spänningar spår på osäkerhet

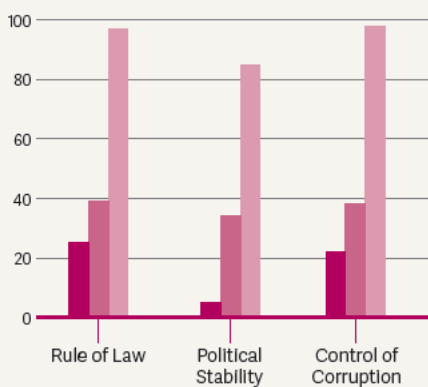
Pakistan är åter i en fas med ökande makroekonomisk osäkerhet då inrikespolitiska spänningar sammanfaller med försämrade förutsättningar i omvärlden. Ekonomin klarade pandemiåren 2020–2021 relativt väl trots påfrestningar i form av växande fattigdom och arbetslöshet. Landet fick stöd av Kina, Gulfstater, multilateraler samt via Parisklubbens temporära betalningsanstånd. Emellertid bromsades reformtakten. IMF-programmet (2019–2022) pausades och efter återstarten har implementeringen varit ojämn. Fr.a. släpar politiskt känsliga strukturreformer efter. Hit hör intäktshöjande skattereformer och reformer i den skuldtyngda energisektorn. Vidare hamnade regeringens

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

■ Pakistan
■ Sydasien
■ Sverige

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

stimulanspolitik på kollisionskurs med IMF-programmets mål att stabilisera den offentliga skulden. IMF:s utbetalningar är därmed pausade sen mars 2022. Situationen kompliceras ytterligare av regeringsskiftet i april. Skiftet skedde fredligt genom en misstroendeomröstning men medför växande inrikespolitisk polarisering. Genom populistisk retorik, demonstrationer och krav på att tidigarelägga valen (augusti 2023) pressar oppositionen den nya bräckliga koalitionsregeringen. De politiska spänningarna ökar risken mot IMF-avtalet och bidrar till att landets access till internationella kapitalmarknader reducerats. Som råvaruimportör med stora externa finansieringsbehov är landet samtidigt sårbart för stigande råvarupriser och finansieringskostnader, trender som accentueras av kriget i Ukraina. Ökad importnota för energi och spannmål spår på ett sedan tidigare högt inflationstryck och bidrar till växande underskott i bytesbalansen. Utan extern finansiering har valutareserven dalat kraftigt sedan årsskiftet. Centralbanken agerar genom att kraftigt höja styrräntan, låta valutan försvagas och införa krav på förskottsdeponering för rembuser för en rad importvaror för att minska importen. Fler skärpningar av valutaregleringar är att vänta om pressen fortgår.

I förhandlingarna med IMF om att återuppta utbetalningarna har den styrande koalitionen nödgats till politiskt kostsamma åtgärder som att börja avveckla av de subventioner på bränsle och el som den förra regeringen införde under sin sista tid. Förhandlingarna innefattar propåer om att utvidga och förlänga programmet med ett år t o m september 2023, vilket vore en positiv utveckling. Utifrån tidigare episoder då Pakistan hamnat i ett pressat läge, och givet landets strategiska betydelse och långvariga relationer med multilaterala och bilaterala långgivare bedöms grundscenariot vara att landet nått och jämnt undviker en regelrätt betalningsbalanskris och hankar sig igenom de närmaste åren med stöd från IMF och bilaterala bundsförvanter. Det politiska läget gör dock läget svårbedömt och landets förmåga att möta stora förfall på utlandsskulden de närmaste åren blir avhängigt av gynnsamma omständigheter och externt stöd.

Affärsmiljön

Pakistans affärsmiljö bedöms som svag men i en försiktigt positiv trend. I syfte att höja landets låga investeringsnivåer, stärka konkurrenskraften i exportindustrin och skapa sysselsättning har regeringen gjort affärsmiljön till en av sina prioriteringar. I agendan ingår reformer för att öka tillgången på finansiering för SME-företag och att rationalisera och effektivisera regelverk och administrativa processer. Åtgärder i denna riktning, bl.a. genom att förenkla licens- och tillståndsansökningar, förtullningsprocedurer m.m., gjorde att Pakistan 2019–2020 var en av de främsta klättrarna i Världsbankens dåvarande affärsklimatranking Doing Business Index, med plats 108 av 190 länder (147, 2018). Bland utmaningarna kvarstår en stor ineffektiv statsföretagssektor och svaga institutioner: I Världsbankens Governance Indicators (WBGI) ligger resultaten avseende ekonomiska institutioner fortsatt nästan 50 % lägre än genomsnittet i regionen.

EKN har begränsad erfarenhet av fordringsåtervinning i Pakistan. Ur EKN:s kreditrisksperspektiv är centrala aspekter i affärsmiljön relaterade till graden av förutsägbarhet, stabilitet och kvalitet, både avseende regleringar som påverkar gäldenärers verksamheter och den legala och institutionella miljö som inverkar på fordringsägares ställning i fråga om insolvens, säkerheter mm. Kvaliteten i regleringsmiljön är enligt WBGI betydligt svagare än genomsnittet för

Svensk export till Pakistan

	MSEK
2021	2 376
2020	2 148
2019	3 647
2018	3 134
2017	2 129

Källa: SCB

EKN:s engagemang

	MSEK
Garantier	3 939
Utfästelser	955

regionen. För kreditmiljön pekar bl.a. WBGI på strukturella svagheter som försvårar återvinning. Samtidigt håller det legala ramverket gradvis på att uppgraderas. Lagrum har införts för kreditupplysningsbolag (2015), för licensiering av s.k. rekonstruktionsbolag som kan förvärva nödlidande fordringar från banker och återvinna dem (2016). 2018 infördes Corporate Rehabilitation Act ägnad att införa en domstolsdriven process för större företagsrekonstruktioner. Det möjliggör för gäldenärer att fortsätta driva verksamheten under rekonstruktionen. Vidare uppdaterades lagrum för säkerheter och ett centralt elektroniskt säkerhetsregister inrättades 2020. Det lär dock ta tid för dessa reformer att ge större utslag i en förbättrad kreditmiljö. Utmaningar återfinns i implementeringen liksom i bristande harmonisering av regelverk och tillämpning mellan landets provinser. Därtill förblir korruptionen hög bl.a. enligt Transparency Internationals korruptionsindex. 2021 försämrades landets ranking till 140 av 180 länder (117 2018), betydligt svagare än genomsnittsplaceringen för tillväxt- och utvecklingsländerna i Asien (90).

I företagssektorn tenderar familjeägda konglomerat att dominera bland större företag, liksom bland de privata bankerna. Tillgång på finansiell information är relativt god avseende banker, större företag och börsnoterade företag. Dessa redovisar enligt den internationella standarden IFRS. Sedan 2015 kan även mindre bolag redovisa enligt IFRS. Brister i banksystemets hantering av risker för penningtvätt och terrorfinansiering gör att landet sedan 2018 är placerad på Financial Action Task Force (FATFs) sk"grå lista". För att minska risken att internationella banker reducerar sina relationer med landets banker, med negativa följder för internationella betalningar följer Pakistan en åtgärdsplan. I FATF senaste utvärdering från mars 2022 kvarstår landet på listan men betydande framsteg noteras (av 27 punkter bedömer FATF 26 som mestadels åtgärdade) och ambitionen från pakistanskt håll är att gå i mål januari 2023.

EKN:s policy

EKN klassificerar Pakistan i landrisklass 7 (av 0 till 7) sedan 2011. Normal riskprövning gäller för affärer med finansministeriet, banker och företag. Det innebär att det inte finns några på förhand givna begränsningar i garanti-givningen och att affärerna bedöms på egna meriter utan särskilda krav eller villkor.

För offentliga köpare finns krav på remburs, bank- eller statsgaranti.

EKN:s åtagande och erfarenhet

Åren 2017–21 ställde EKN ut garantier i 283 affärer för ett 30-tal exportföretag till ett värde av 4,2 mdr SEK. Flödet domineras av statsrelaterade motparter och telekom. SME svarar för 7 % och knappt hälften av garantivolymen avser affärer med kredittid upp till ett år. EKN:s engagemang uppgår till 4,9 mdr SEK. Statsrelaterade motparter dominerar.

EKN:s betalningserfarenhet är god med få skador på senare år samtidigt som betalningsdröjsmål är mindre vanliga. Av garantier utfärdade mellan 2017–21 förekom dröjsmål i 4 %, vilket delvis förklaras av den stora andelen rembursgarantier. Exkluderas dessa stiger andelen till 15%. Dröjsmålen varade i genomsnitt 125 dagar, men statistiken påverkas av pandemin. Skador är, som nämnts, få och EKN har endast skadereglerat en affär de senaste fem åren.

Fordringar på pakistanska staten ligger under s.k. Parisklubbsavtal och uppgår till ca 104 MUSD. De hänför sig till omförhandlingar med landets externa långivare 1999–2001. Under pandemin valde Pakistan att utnyttja möjligheten till uppskov inom ramen för G20:s s.k. skuldinitiativ (DSSI). Uppskovet avser förfall under Parisklubbsavtalet under perioden 2020–21.